

Promemoria - Befordringskravet i postförordningen

Remiss från Infrastrukturdepartementet

Remisstid den 1 mars 2021

Borgarrådsberedningen föreslår att kommunstyrelsen beslutar följande.
Remissen besvaras med hänvisning till vad som sägs i stadens promemoria.

Föredragande borgarrådet Anna König Jerlmyr anför följande.

Ärendet

Regeringskansliet föreslår i promemorian att 6 § postförordningen (2010:1049) om befordringskravet för brev, ändras på så sätt att minst 85 procent av de inrikes brev som lämnas in för tvådagarsbefordran ska ha delats ut inom två arbetsdagar, oavsett var i landet breven har lämnats in, och att minst 97 procent av breven ska ha delats ut inom fyra påföljande dagar.

Sedan år 2000 har den totala brevvolymen minskat med 47,3 procent i Sverige. Under år 2019 minskade antalet postförsändelser med 10,5 procent jämfört med året före. Även om en ökad e-handel ger större mängd varuförsändelser, är den ökande mängden paket överlag otillräcklig för att bära verksamheten när brevvolymerna faller. Att upprätthålla distributionsverk som dagligen täcker samtliga adresser i Sverige innebär stora fasta kostnader som inte minskar när antalet brev minskar. Enligt regeringspromemorian är det inte samhällsekonomiskt försvarbart att grundtjänsten inom den samhällsomfattande posttjänsten ska vara att minst 95 procent av brev som lämnas in för tvådagarsbefordran ska ha delats ut inom två arbetsdagar, oavsett var i landet breven lämnats in.

En konsekvens av förslaget är enligt promemorian att ett ändrat befordringskrav för brev möjliggör bättre effektivisering av tillhandahållandet av de posttjänster som omfattas av postförordningen och att större hänsyn kommer att kunna tas till förändrade kostnader till följd av volymförändringar.

När det gäller konsekvenser för användare berörs alla privatpersoner, företag, organisationer, kommuner med flera myndigheter som skickar och/eller tar emot brev.

Promemorian anger som en konsekvens, att avsändare av brev kommer att behöva ha bättre framförhållning när de skickar ett enskilt brev som måste komma fram före ett visst datum. Kommuner och andra myndigheter har genom sin myndighetsutövning och verksamhet ett ansvar för att ha kontakt med sina medborgare som kanske inte kan nyttja digitala lösningar, t.ex. äldre och sjuka personer. Sekretesskäl medför också att uppgifter skickas per brev. Promemorian hänvisar till att förslaget inte hindrar Postnord och andra tillståndshavare att tillhandahålla andra, snabbare brevtjänster än tvådagarsbefordran, där villkoren för tjänsten bestäms utifrån marknadsmässiga

förutsättningar. Vilka effekter det nya befodringskravet får för användarnas porto-kostnader beror på deras behov av olika posttjänster, utvecklingen av posttjänster framöver och i vilken utsträckning det sker en övergång till digital kommunikation.

Ändringarna föreslås träda i kraft så snart som möjligt.

Infrastrukturdepartementet har remitterat promemorian till staden för yttrande.

Beredning

Ärendet har remitterats till stadsledningskontoret.

Stadsledningskontoret har förståelse för att det kan behövas en viss förändring av befodringskravet för brev.

Mina synpunkter

Samhällets digitalisering och användande av ny teknik förändrar våra beteendemönster och lär antagligen inte stanna av inom överskådlig tid. Detta gäller förstås även vår kommunikation och hur denna sker. Vi kan vänta oss en volymminskning av brev vilket kommer att kraftigt påverka förutsättningarna för att tillhandahålla en samhällsomfattande posttjänst. Detta kommer att påverka såväl människor, företag och offentliga institutioner som postmarknaden, på gott och ont. Men vi har lärt oss att teknisk utveckling för det mesta leder till bättre, förfinade sätt och därför är det viktigt att nya behov som uppstår i och med detta också tillgodoses.

Dessa är stora och ovissa frågor, vilket även promemorian påpekar. Det är svårt att i dagsläget att förutse konsekvenser, såsom de ekonomiska eller miljömässiga, för Stockholms stads verksamheter, eller som bland annat hur stor del av dagens tvådagarsbefordran som framöver kommer att skickas med andra brevtjänster än exempelvis Postnord och vilka effekter dessa får.

Utifrån dessa antaganden är det viktigt att betona vikten av en långsiktigt fungerande posttjänst som erbjuder rimliga villkor.

I övrigt hänvisar jag till stadsledningskontorets tjänsteutlåtande.

Jag föreslår att borgarrådsberedningen föreslår att kommunstyrelsen beslutar följande.

Remissen besvaras med hänvisning till vad som sägs i stadens promemoria.

Stockholm den 10 februari 2021

ANNA KÖNIG JERLMYR

Bilaga

Promemoria – Befodringskravet i postförordningen

Borgarrådsberedningen tillstyrker föredragande borgarrådets förslag.

Särskilt uttalande gjordes av borgarrådet Clara Lindblom (V) enligt följande.

Vi vill framhålla att staden bör påtala att konsekvenserna av den föreslagna ändringen i befodringskravet kan bli ännu större än vad som framgår av stadsledningskontorets yttrande.

För att få med hela bilden behöver vi i en brevväxling tänka åt båda hållen, det vill säga att även den som mottar stadens brev och som behöver svara per post påverkas. Det betyder att vissa brev från stadens verksamheter i själva verket måste skickas med minst fyra dagars längre framförhållning, för att mottagaren ska ha en realistisk chans att svara i tid. För övrigt anser vi att det var en dålig idé att avreglera posten, och fler utförare som konkurrerar ger ju inte heller större volymer.

Kommunstyrelsen

Särskilt uttalande gjordes av Rashid Mohammed och Sara Stenudd (båda V) med hänvisning till Vänsterpartiets särskilda uttalande i borgarrådsberedningen.

Remissammanställning

Ärendet

Regeringskansliet föreslår i promemorian att 6 § postförordningen (2010:1049) om befodringskravet för brev, ändras på så sätt att minst 85 procent av de inrikes brev som lämnas in för tvådagarsbefodrkan ska ha delats ut inom två arbetsdagar, oavsett var i landet breven har lämnats in, och att minst 97 procent av breven ska ha delats ut inom fyra påföljande dagar.

Sedan år 2000 har den totala brevvolymen minskat med 47,3 procent i Sverige. Under år 2019 minskade antalet postförsändelser med 10,5 procent jämfört med året före. Även om en ökad e-handel ger större mängd varuförsändelser, är den ökande mängden paket överlag otillräcklig för att bära verksamheten när brevvolymerna faller. Att upprätthålla distributionsverk som dagligen täcker samtliga adresser i Sverige innebär stora fasta kostnader som inte minskar när antalet brev minskar. Enligt regeringspromemorian är det inte samhällsekonomiskt försvarbart att grundtjänsten inom den samhällsomfattande posttjänsten ska vara att minst 95 procent av brev som lämnas in för tvådagarsbefodrkan ska ha delats ut inom två arbetsdagar, oavsett var i landet breven lämnats in.

En konsekvens av förslaget är enligt promemorian att ett ändrat befodringskrav för brev möjliggör bättre effektivisering av tillhandahållandet av de posttjänster som omfattas av postförordningen och att större hänsyn kommer att kunna tas till förändrade kostnader till följd av volymförändringar.

När det gäller konsekvenser för användare berörs alla privatpersoner, företag, organisationer, kommuner med flera myndigheter som skickar och/eller tar emot brev.

Promemorian anger som en konsekvens, att avsändare av brev kommer att behöva ha bättre framförhållning när de skickar ett enskilt brev som måste komma fram före ett visst datum. Kommuner och andra myndigheter har genom sin myndighetsutövning och verksamhet ett ansvar för att ha kontakt med sina medborgare som kanske inte kan nyttja digitala lösningar, t.ex. äldre och sjuka personer. Sekretesskäl medför också att uppgifter skickas per brev. Promemorian hänvisar till att förslaget inte hindrar Postnord och andra tillståndshavare att tillhandahålla andra, snabbare brevtjänster än tvådagarsbefodrkan, där villkoren för tjänsten bestäms utifrån marknadsmässiga förutsättningar. Vilka effekter det nya befodringskravet får för användarnas porto-kostnader beror på deras behov av olika posttjänster, utvecklingen av posttjänster framöver och i vilken utsträckning det sker en övergång till digital kommunikation.

Ändringarna föreslås träda i kraft så snart som möjligt.

Beredning

Ärendet har remitterats till stadsledningskontoret.

Stadsledningskontoret

Stadsledningskontorets tjänsteutlåtande daterat den 22 januari 2021 har i huvudsak följande lydelse.

Stadsledningskontoret anser att det är viktigt att det upprätthålls en posttjänst av god kvalitet i hela landet. Stadsledningskontoret vill också framhålla behovet av att det finns en bastjänst för utdelning av brev som är tillförlitlig, snabb och rimligt prissatt. Den föreslagna ändringen i befordringskravet kan innebära en del olägenheter för stadens verksamheter genom att vissa brev behöver skickas med ett par dagars längre framförhållning än tidigare, alternativt skickas på andra sätt. Stadsledningskontorets förhoppning är att ändringen endast kommer att ha marginella effekter för verksamheten. Det går i dagsläget inte att bedöma hur stadens portokostnader eventuellt kommer att påverkas t.ex. på grund av att en större andel försändelser istället skickas med bud eller liknande tjänster.

Stadsledningskontoret har förståelse för att det kan behövas en viss förändring av befordringskravet för brev i syfte att säkerställa att en bra och samhällsomfattande posttjänst kan upprätthållas långsiktigt, och ställer sig därför positivt till promemorians förslag.

I övrigt har stadsledningskontoret inga särskilda synpunkter att anföra.

Stadsledningskontoret föreslår att kommunstyrelsen beslutar att remissen besvaras med hänvisning till vad som sägs i stadsledningskontorets tjänsteutlåtande.